

En una tarda grisa i rúfola d'hivern hem anat a l'estudi que Xavier Carbonell i Serra (Olot, 1942) té al Firal. Està situat en les darreres plantes d'un edifici nou del centre d'Olot, i és ampli, lluminós i molt ben decorat, amb diverses col·leccions d'instruments musicals, de ceràmiques, de màscares, de barrets..., tot col·locat amb un ordre impecable. És el reflex de la seva personalitat ordenada i metòdica, que es tradueix igualment en la pintura. Hem passat una estona molt agradable, on el pintor ha parlat extensament, d'una manera distesa, seguida i molt coherent, de la seva ja llarga trajectòria plàstica.

Xavier Carbonell

Projecció internacional

JOAN SALA > TEXT

SALVADOR COMALAT > FOTOS

Recorda perfectament que quan tenia 15 anys va dir al seu pare, l'escultor Lluís Carbonell, que no volia continuar estudiant. Estava matriculat a l'Acadèmia Almi, un centre docent desaparegut que hi havia al darrere de l'església de Sant Esteve, però l'atreien els llapis i els pinzells molt més que els números. El seu pare tenia una acadèmia de dibuix, on es van formar molts joves de la comarca, i on feia anys que en Xavier ja anava a dibuixar. Va aprofundir a partir de llavors en el que era la seva vocació, i a més es va matricular a l'Escola de Belles Arts, on va practicar diverses especialitats artístiques que s'hi impartien. A més del dibuix i la pintura va fer modelatge, ceràmica, esmalts, gravat, escenografia, perspectiva. Els seus estudis inicials van ser sòlids, tot i que la pintura era, des de sempre, el que més li interessava.

Va rebre els primers reconeixements artístics molt promptament, i

algun encàrrec en escultura significativa, com el d'esculpir, l'any 1968 –als vint-i-sis anys–, el *Monument a la sardana* que es va erigir a la ciutat, instal·lat inicialment al passeig del Firalet. Però, definitivament, l'escultura no era la seva especialitat artística preferida.

La temàtica preferent des de les seves primeres obres pictòriques va ser el paisatge urbà. Va anar poques vegades a pintar als entorns olotins a *plein air*: recorda que va fer molts pocs quadres a l'aire lliure, potser només tres, ja que sortir amb tots els estris a l'exterior era una pràctica que no li agradava. Xavier Carbonell es considera un pintor eminentment d'estudi, característica que ha mantingut fins avui. Pot prendre diversos apunts del natural, esbossos ràpids que sovint són només unes poques línies molt esquemàtiques, i que es converteixen en la base del quadre. Però treballa en la placidesa del seu estudi,

Set pm. 2009. Oli sobre tela. 100 x 81 cm.

on pot fer una composició molt més racional i equilibrada. Considera que aquí és on crea, traient el que li sobra de l'observació que havia fet, i afegint-hi el que li falta. El natural és només una referència llunyana, el punt de partida. Per aquest motiu ha emprat poques vegades la fotografia, ja que, opina, el condiciona massa. Li agrada equilibrar els espais, els volums, els colors, una racionalitat que al natural costa que es doni.

L'interès per les escenes llunyanes

De petit li van regalar un globus terraqüi, que ell es mirava moltes vegades. Hi veia països llunyans, als antípodes d'on vivia, i sempre el va atreure pensar que un dia els podria visitar. El cinema, una afecció que ha tingut sempre, li proporcionava igualment imatges de paisatges, de persones i ambients que li eren totalment desconegudes, i més

> Poques vegades ha pintat a plein air. Es considera un pintor d'estudi

en aquella època, en què hi havia poques possibilitats de bellugar-se.

Rememora l'impacte que va produir a la seva pintura el primer viatge a Nova York, el 1992, que va fer amb la seva companya, l'escultora Rosa Serra. Aquelles formes geomètriques, la verticalitat dels edificis, l'atmosfera monocolor i densa, connectaven en gran manera amb la seva sensibilitat artística. La temàtica novaaiorquesa l'ha acompanyat molts anys. S'ha interessat igualment per altres ciutats, tant europees com d'altres continents, que ha pintat en diferents

estacions. Són molt conegudes les sèries que ha fet de la ciutat de Venècia.

A més del paisatge, ha pintat moltes vegades la figura humana, sobretot rostres femenins, amb figures de dones sofisticades, atractives, llunyanes, cosmopolites, procurant que es veïessin actuals, afegint-hi totes les connotacions contemporànies possibles en el vestuari, els logos de l'entorn, de manera que quedés palesa l'època en què es van pintar. Comenta el procés creatiu que segueix sovint: parteix la tela per la meitat amb una línia vertical; compon el rostre, que pot ser amb una simetria perfecta, o al revés, amb una manifesta asimetria, però sempre amb gran racionalitat; pot representar tota la figura, però també pot agafar-ne només una part, una cara, un tors, unes cames, o només un petit fragment, com la imatge del quadre *Lèvres*, que reproduïm.

New The. 2007. Oli sobre tela. 100 x 95 cm.

També ha pintat moltes vegades bodegons o composicions d'objectes, en paraules seves, igualment equilibrats en la composició, on les superfícies buides són tan importants com els elements representats.

En la seva trajectòria artística ha treballat moltes vegades unes temàtiques que s'han convertit en el que anomena *sèries*, que a vegades són fruit d'un plantejament acurat, però en altres una anècdota li suggereix la temàtica. Recorda que la sèrie *Òpera*, en la qual va treballar els anys vuitanta, va sorgir en un moment determinat veient una escenografia al Liceu, on tot era una gamma grisa molt entonada amb els actors que sortien en escena.

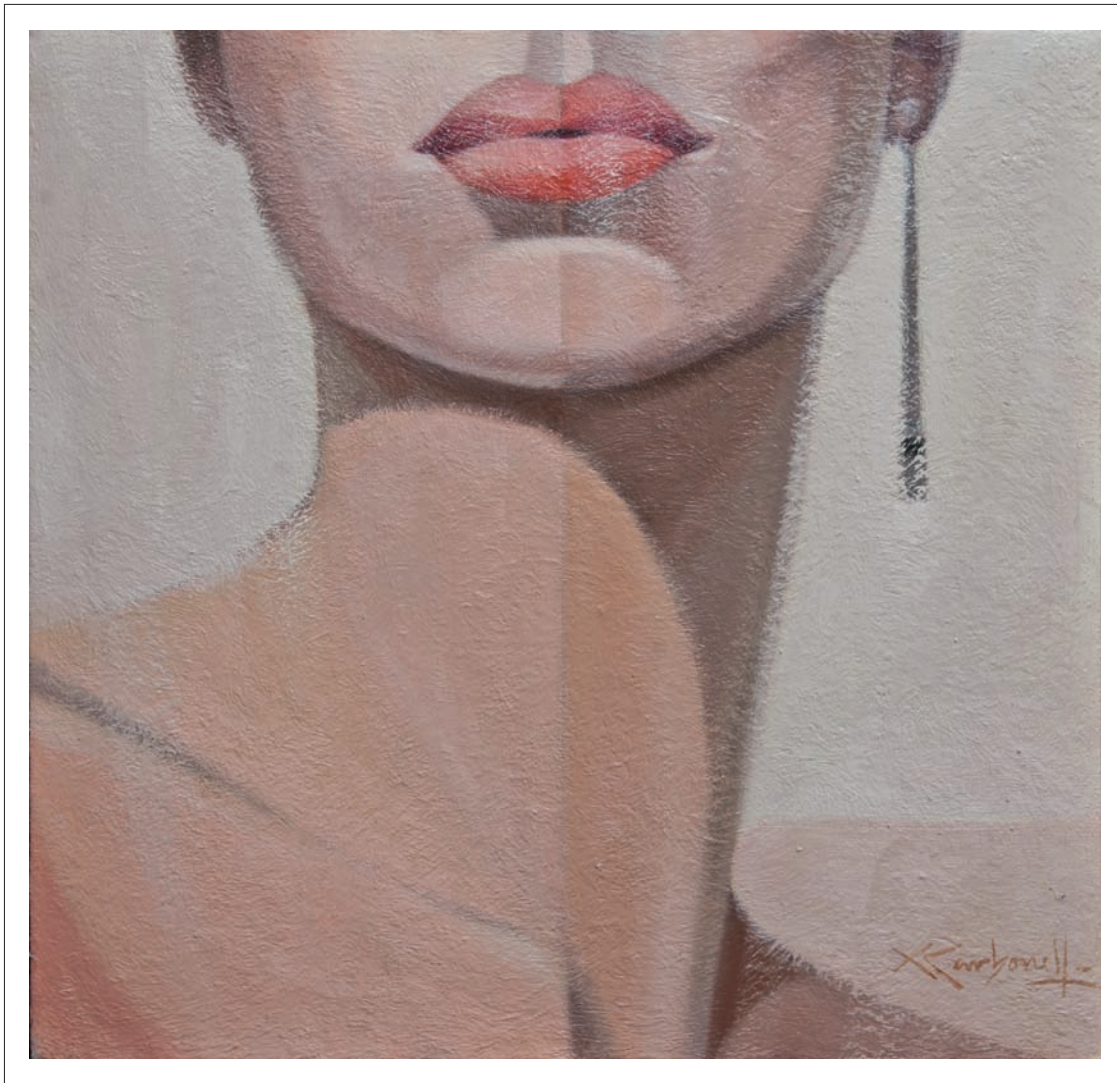
> *Li interessien les formes geomètriques del paisatge de Nova York, la verticalitat dels edificis, l'atmosfera monocolor*

Li agrada pintar quadres de mides grans. Veiem en el seu estudi teles grosses, d'un metre i mig o més, juntament amb altres de més petites. És un pintor molt treballador, que s'ha imposat un horari fix de feina. Cada dia és a l'estudi de les vuit a la una i de quarts de tres fins

que marxa la llum, la qual cosa varia en funció de l'època de l'any. Insisteix molt en la importància que per a ell té la llum natural, ja que si treballa en altres condicions li canvien els colors, i perden, com manifesta, la frescor que han de tenir.

Breu recorregut pel seu darrer currículum

Hi ha un any, el 1993, que és important per a la projecció internacional que ha adquirit la pintura de Xavier Carbonell: un marxant es va interessar pel que feia i el va introduir a la fira de Miami, en aquells moments una important plataforma mundial. En aquests llocs, comenta, coneixes altres galeristes i altres

Lèvres. 2010. Oli sobre tela. 46 x 42 cm.

marxants, i ells veuen el que pintes, de manera que vas ampliant el teu teixit de connexions. Mai s'ha volgut lligar a un sol representant, ja que a vegades s'han de seguir, vulguis o no, els seus gustos plàstics, que no sempre coincideixen amb els teus. Ha portat quasi sempre ell mateix la gestió de la seva obra.

Mirant els darrers anys, ha tingut una envejable presència en galeries d'arreu. En són un bon exemple les seves darreres exposicions. Així, el 2008 va portar obra a Moscou, Tòquio, Nova York, Madrid, Utrecht i Frankfurt; el 2009, a Nova York dues vegades, i a Londres, París i Xangai; el 2010, a Singapur, Bergen, a Miami dues vegades, a Londres i a Monterrey. Té previst exposar a

> Els bodegons són equilibrats en la composició, on les superfícies buides són tan importants com els elements representats

Olot aquest any, per les festes del Tura. Diu que ja fa set anys que no penja obra en cap galeria d'aquestes comarques.

Té obra exposada en museus de diversos llocs i li han dedicat un nombre considerable de llibres, fets per diferents autors, que repassen la seva vida

i aprofundeixen en la seva obra, generalment amb refinats dissenys gràfics i profusament il·lustrats.

En aquests moments és un dels pintors del país amb una projecció més important.

S'ha dedicat tota la seva vida a la pràctica de l'art de forma exclusiva, fet poc freqüent en pintors nascuts abans dels anys cinquanta del segle passat. Té paraules molt afectuoses per a Rosa Serra, la seva companya des dels anys setanta, amb qui, a més de compartir la vida, té en comú les afinitats artístiques. Les seves opinions, assegura, són sempre d'un gran valor.

Joan Sala i Plana